

Maatschappelijke Agenda Katwijk

Beleidsopdracht

Mantelzorgondersteuning: Steunpunt- Expertisecentrum Mantelzorg

Inleiding	
De Maatschappelijke Agenda Katwijk	In Katwijk willen we dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Daarvoor is het belangrijk dat we samenwerken. We staan voor elkaar klaar, luisteren naar elkaars signalen en bieden een vangnet voor mensen die het (even) niet alleen kunnen. De gemeente, inwoners en maatschappelijke organisaties slaan de handen ineen om dit voor elkaar te krijgen. In de Maatschappelijke Agenda (de MAG) heeft de gemeente Katwijk beschreven wat de doelen zijn voor de volgende drie thema's: 1. Sterke, sociale en leefbare wijken: Inwoners van Katwijk nemen deel- en dragen bij aan de maatschappij 2. Opgroeien en ontwikkelen: In Katwijk krijgen kinderen en jongeren optimale kansen. 3. Gezond en actief leven: Inwoners van Katwijk hebben een gezonde en actieve levensstijl. Met de MAG beogen we een andere manier van denken en werken. Het uitgangspunt van de MAG blijft dat we beginnen met het stellen van doelen, maar dat we resultaten meten om naar de maatschappelijke ontwikkelingen te kijken. Daarbij hebben we niet alleen oog voor de prestaties, maar richten we ons op de inspanning die we in samenwerking met elkaar leveren.
Hoofdoopgave	Sterke, sociale en leefbare wijken Leven in sterke, sociale en leefbare wijken bevordert de sociale samenhang, gaat eenzaamheid tegen en zorgt ervoor dat inwoners zich kunnen ontwikkelen. Daarmee hebben sterke, sociale en leefbare wijken verschillende kanten. We willen graag dat mensen basisvaardigheden beheersen, genoeg inkomen hebben en voor zichzelf en anderen zorgen. Daarnaast gaat het in deze wijken ook over culturele ontwikkeling, omdat dit gezondheid en algemeen welbevinden bevordert. Sterke, sociale en leefbare wijken gaat tot slot over goed met elkaar omgaan en elkaar accepteren. Binnen deze opgave streven we naar een lokale samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Achtergrondinformatie	
Maatschappelijk doel opdracht	Het doel van deze opdracht is om een sterk mantelzorgondersteuningspunt te bieden. Dit mantelzorgondersteuningspunt moet overbelasting van mantelzorgen verminderen en voorkomen. Inwoners die te maken krijgen met mantelzorgtaken kunnen laagdrempelig informatie en ondersteuning bij dit punt krijgen. Indien nodig worden mantelzorgers doorverwezen naar andere vormen van ondersteuning, waar oog is voor de behoeften van de mantelzorgers. Mantelzorgondersteuning en informatievoorziening aan mantelzorgers wordt toegankelijk gemaakt en sluit aan bij de behoeftes van de mantelzorgers zelf.
Algemene achtergrondinformatie gemeente Katwijk	In Katwijk zijn er ongeveer 1550 geregistreerde mantelzorgers van 21 jaar en ouder. Dit aantal is rond de 10% van de daadwerkelijke aantallen mantelzorgers binnen de gemeente. Daarnaast zijn er 99 geregistreerde jonge mantelzorgers in beeld, de leeftijden variëren tussen de 8 en 21 jaar. Voor zowel volwassen mantelzorgers, mantelouders, als jonge mantelzorgers is er aanbod van hulp en ondersteuning. Deze hulp bestaat o.a. uit het geven van informatie die bij de specifieke situatie past, ondersteuning, advies en/of begeleiding. Denk hierbij aan geschikte cursussen gericht op preventie, trainingen, inloopspreekuren met een mantelzorgmakelaar en het op tijd doorverwijzen naar meer professionele hulp en ondersteuning. Om ondersteuning beter inzichtelijk te maken is een sociale kaart mantelzorgondersteuning beschikbaar. Daarnaast is er de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten om informatie en ervaringen met elkaar te delen, denk hierbij aan bijvoorbeeld het Alzheimercafé en lotgenotenbijeenkomsten. In 2023 heeft de gemeente een behoefteonderzoek onder mantelzorgers uit laten voeren. De uitkomsten van het onderzoek geven een beeld van wat leeft onder mantelzorgers. De feedback en verbeterpunten zijn verwerkt in de uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning. Tot slot wordt jaarlijks een landelijke week van de Mantelzorg georganiseerd waar Katwijkse organisaties lokaal invulling aan geven. Jonge mantelzorgers hebben andere hulp nodig, zij hebben een eigen specifiek gericht ondersteunend aanbod. In overleg met de jonge mantelzorgers is er een aanbod vastgesteld. Jaarlijks ontvangen mantelzorgers een mantelzorgwaardering.
Toekomstige ontwikkelingen	(Kwetsbare) inwoners wonen langer thuis, ook als ze ouder zijn en hulp nodig hebben. Dit komt onder andere door de vergrijzing en meer zorg buiten het ziekenhuis of de zorginstelling. Inwoners worden sneller naar huis gestuurd, en minder snel vanuit huis naar een zorginstelling. Daarbij wordt meer beroep gedaan op zorg en ondersteuning, zowel van mensen in de buurt als professionals. Mantelzorg, het zijn van een goede buur en het hebben van een (sociaal) netwerk worden steeds belangrijker. Terwijl de verwachting is dat het aantal mantelzorgers in de toekomst juist zal gaan afnemen door de vergrijzing en het langer thuis wonen. Deze zaken hebben als mogelijk gevolg dat de druk en overbelasting voor de mantelzorgers zal gaan toenemen. Veel mantelzorgers werken. Zij zijn op zoek naar een manier om werk en zorg meer in balans te krijgen. Hier ligt ook voor werkgevers een taak. Zij hebben goede informatie nodig om zich op de toekomst voor te bereiden, zodat werknemers hun zorgtaken kunnen combineren met hun werk. Kortom: de druk op de mantelzorgers verlichten, is een maatschappelijke taak waar iedereen in Nederland voor staat. Regionale samenwerking kost tijd. Daarbij moet rekening gehouden worden met de capaciteit van regionale partijen. Het

	prioriteren en faseren van de diverse onderdelen van mantelzorgondersteuning is hierbij noodzakelijk. De opdracht mantelzorgondersteuning is er dan ook continu in ontwikkeling is. Zo is binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorg Akkoord speciale aandacht voor mantelzorgers. Acties gericht op het verbeteren van mantelzorgondersteuning en respijtzorg worden integraal opgepakt en zijn vastgelegd in de uitvoeringsagenda.
Gewenste situatie	
Inhoud van de opdracht	De inhoud van deze opdracht wordt vormgegeven door onderstaande punten: 1. Passende, op de persoon gerichte ondersteuning bieden om te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. (denk aan bv. inzet mantelzorgmakelaar). 2. Er wordt maatwerkgerichte informatie en onafhankelijk advies gegeven. 3. Een samenhangend aanbod van diensten, activiteiten en producten realiseren voor mantelzorgers, mantelouders én jonge mantelzorgers. 4. Relevante informatie is goed vindbaar en toegankelijk beschikbaar, zowel online als offline. Dit i.s.m. de gemeente en het platform van Herberg Thuis. 5. Er wordt gewerkt aan inclusieve ondersteuning (denk aan mantelouders, werkende mantelzorgers, mantelzorgers met een migratieachtergrond, jonge mantelzorgers). 6. Regionale samenwerking bevorderen zodat er een breed informatienetwerk ontstaat. 7. Professionaliseren van het mantelzorgsteunpunt voor zowel mantelzorgers, werkgevers als professionals. 8. De punten uit het behoefteonderzoek van 2023 en de uitvoeringsagenda zijn leidend in de verdere doorontwikkeling van het ondersteuningsaanbod. 9. De subsidieontvanger werkt samen met de gemeente aan de uitvoering van de in de uitvoeringsagenda gestelde doelen en acties.
Doelgroep	Mantelzorgers van alle leeftijden
Wat willen we bereiken: effecten, resultaten	• Mantelzorgers, werkgevers, het onderwijs en professionals weten de juiste weg te vinden voor ondersteuning, advies en informatie. • Overbelasting van mantelzorgers wordt verminderd of voorkomen door een samenhangend aanbod van diensten, producten en activiteiten. • We hebben duidelijk in beeld wie de jonge mantelzorgers zijn en wat zij aan ondersteuning nodig hebben. Zo kan het juiste netwerk worden ingezet. • Vergroten van het informele netwerk in de buurt of wijk van de mantelzorgers. • Bewustzijn vergroten bij werkgevers, scholen, sportclubs en welzijnsverenigingen over de rol van mantelzorgers en wat dit betekent voor een volwassenen en jongeren. • We weten wat de regionale ontwikkelingen zijn met betrekking tot mantelzorgondersteuning. Dit is belangrijk omdat mantelzorgers (jong en oud) niet alleen gebonden zijn aan de gemeentelijke grenzen. Zij werken en studeren ook buiten de gemeentegrenzen van Katwijk.
Evt. aandachtspunten/vraagstukken per thema of wijk/buurt	Jonge mantelzorgers ondersteunen vergt een andere werkwijze en aanpak dan volwassen mantelzorgers ondersteunen. Voor jonge mantelzorgers spelen school en sport een belangrijke rol om te kunnen ontspannen. Scholen kunnen faciliterend zijn. Bijvoorbeeld in het bieden van een rustige plek voor huiswerk. Meer bewustwording en erkenning van jonge mantelzorgers draagt bij aan een leven in balans voor deze jongeren.

Uitgangspunten	
Samenwerking	- De subsidieaanvrager voert zijn activiteiten samen met andere partners uit en pakt deze integraal op. De subsidieaanvrager werkt domein-overstijgend samen met niet voor de hand liggende partners, zoals de samenwerking tussen de formele en informele zorg of een publieke-private samenwerking. - De subsidieaanvragers die samenwerken, nemen samen een signalerende rol op zich, zodat de kwetsbare inwoners tijdig en op de juiste manier worden ondersteund. - In het plan van aanpak bij de aanvraag moet beschreven zijn hoe de samenwerking eruit ziet, wat de rollen zijn en met wie de subsidieaanvrager samenwerkt bij het uitvoeren van zijn activiteiten.
Sociale Acceptatie	- De subsidieaanvrager borgt het onderwerp sociale acceptatie bij het uitvoeren van de activiteiten. Het college verstaat onder sociale acceptatie dat iedereen in Katwijk zichzelf moet kunnen zijn en kunnen meedoen in de maatschappij, ongeacht achtergrond, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, geardeerdheid en burgerlijke staat. - In het plan van aanpak bij de aanvraag moet beschreven zijn hoe de subsidieontvanger sociale acceptatie borgt bij het uitvoeren van activiteiten. - De subsidieaanvrager organiseert één activiteit op het gebied van sociale acceptatie. Dit wordt duidelijk vanuit het plan van aanpak.
Toegankelijkheid	- De subsidieaanvrager borgt het onderwerp toegankelijkheid bij het uitvoeren van de activiteiten. Het college verstaat onder toegankelijkheid dat inwoners met een beperking (auditief, visueel, fysiek, verstandelijk of cognitief) mee kunnen doen in de maatschappij. De aanvrager houdt rekening met sociale, digitale en fysieke toegankelijkheid. - In het plan van aanpak bij de aanvraag wordt beschreven hoe de subsidieaanvrager toegankelijkheid borgt bij het uitvoeren van activiteiten. De subsidieaanvrager beschrijft ook in het plan hoe hij ervaringsdeskundigen betreft. - De subsidieaanvrager organiseert één activiteit op het gebied van toegankelijkheid. Dit wordt duidelijk vanuit het plan van aanpak.
Eenzaamheid	- De subsidieaanvrager borgt het onderwerp eenzaamheid bij het uitvoeren van de activiteiten. - De subsidieaanvrager heeft aandacht voor bewustwording (preventie) en het delen van kennis over eenzaamheid en betreft indien mogelijk vrijwilligers bij zijn aanpak. - De subsidieaanvrager geeft in het plan van aanpak bij zijn aanvraag aan op welke manier hij voorgaande binnen de eigen organisatie oppakt en hoe hij de samenwerking opzoekt met andere partijen om eenzaamheid tegen te gaan. Er zijn meerdere mogelijkheden: bewustwording (preventie), signaleren, activiteiten en bespreekbaar maken, of een combinatie daarvan. - De subsidieaanvrager organiseert minstens één activiteit op het gebied van eenzaamheid. Dit wordt duidelijk vanuit het activiteitenplan.

Betrokkenheid	-De subsidieaanvrager borgt het onderwerp betrokkenheid bij het uitvoeren van de activiteiten. Het gaat hierbij specifiek op het betrekken van doelgroepen die normaliter (binnen de thematiek van de opdracht) moeilijker te bereiken zijn. -De subsidieaanvrager geeft in het plan van aanpak duidelijk aan hoe hij zich inspant om moeilijk bereikbare doelgroepen te betrekken en hoe hij de samenwerking met andere partijen hierin opzoekt.

Afbakening	
Bereik	Respijtzorg (vervangende zorg door professionals) en (planbaar) kortdurend verblijf zijn geen onderdeel binnen deze opdracht. Deze onderwerpen vallen onder de Wmo en worden ook regionaal doorontwikkeld. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken omtrent respijtzorg.
Kaders	
Landelijk	CBS, Movisie, Mezzo, VWS-programma Langer thuis/ Zorg en Ondersteuning thuis, Integraal Zorg Akkoord, Gezond en Actief Leven Akkoord, Wmo 2015, Wlz en de Jeugdwet
Gemeentelijk	Verordening Wmo, beleidsregels Wmo, MAG, Plan van Aanpak GALA, Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning en Respijtzorg 2023-2026
Budgettair	€317.643,
Doorlooptijd	4 jaar
Aantal subsidieontvangers.	Professioneel aanbod: één subsidieontvanger